

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea din Craiova
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie
1.4. Domeniul de studii	Arte Vizuale
1.5. Ciclul de studii universitare	Masterat, seria 2025-2027
1.6. Forma de organizare	Zi
1.7. Programul de studii	Pictură-Explorări cromatice

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	<i>Metodologia restaurării și conservării picturii</i>			2.2. Cod	D15PEC213		
2.3. Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. Luminița-Dana POSTOLACHE						
2.4. Titularul activităților de seminar/ laborator	Asist. univ. dr. Nelu Robert ECLE						
2.5. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E	2.7. Regimul disciplinei	DS, DOB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru a activităților didactice)

3.1. Numărul de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp - ore/sapt.					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat					8
Examinări					2
Alte activități de cercetare					2
3.7. Total ore studiu individual					47
3.8. Total ore pe semestru					75
3.9. Numărul de credite					3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	● Cunoștințe din domeniul conservării-restaurării, istoriei artelor și noțiuni generale despre diferite tipuri de bunuri culturale.
4.2. de competențe	● Operare pe calculator (Word, AI); capacitatea de sinteză și gândire critică

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	● Cursul se va desfășura în condițiile impuse de lege, urmând procesul de predare și învățare hibrid: fizic și on line
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	● Sală specială destinată activităților practice - Laborator de restaurare lemn policrom – icoană; platforma Google Classroom

6. Obiectivele disciplinei - rezultate așteptate ale învățării la formarea cărora contribuie parcurgerea și promovarea disciplinei

Cunoștințe	<p>Studentul/Absolventul:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cunoașterea și înțelegerea conceptului de operă de artă și a imaginii artistice plastice, a istoriei și evoluției picturii în ulei ca bază pentru înțelegerea proceselor de conservare-restaurare. 2. Cunoașterea metodelor de recunoaștere a tehnicii în care a fost executată o operă de artă, prin analiza concretă pe opere din muzee, și identificarea materialelor specifice picturii pe suport de pânză/carton. 3. Aprofundarea cunoașterii tipologiei suporturilor pentru pictură — rigide, semirigide, flexibile — și a structurii și compoziției pânzei pentru pictură, în vederea diagnosticării și intervențiilor adecvate. 4. Cunoașterea investigațiilor și tratamentelor specifice proceselor de conservare-restaurare a picturii, cu accent pe pictura pe suport textil și celulozic. 5. Cunoașterea principiilor metodologice ale activității de conservare-restaurare a patrimoniului cultural — pictura pe suport textil și celulozic — și a normelor în vigoare privind protejarea patrimoniului cultural național mobil. 6. Înțelegerea perspectivelor istorice ale conservării-restaurării și a evoluției metodologice a domeniului, ca suport al unei practici restaurative informate și responsabile.
Aptitudini (Abilități)	<p>Studentul/Absolventul:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Realizează examinarea științifică a operei de artă și documentația fotografică completă (ansamblu și detalii) a unei picturi pe suport textil/carton. 2. Elaborează documentația desenată (relevu) și fișa analitică a unei picturi pe suport textil/carton, utilizând corect terminologia și metodologia de specialitate. 3. Efectuează analiza tehnologică și descrie starea de conservare la nivelul suportului și stratului pictural al picturilor pe suport textil/carton. 4. Completează integral documentația de restaurare: fișa de conservare și fișa de restaurare, în conformitate cu normele profesionale și etice ale domeniului. 5. Integrează cunoștințe interdisciplinare din istoria artei, chimia picturii și știința materialelor în procesul de fundamentare a deciziilor de conservare-restaurare a picturii.
Responsabilitate și autonomie	<p>Studentul/Absolventul:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Manifestă autonomie și rigoare profesională în realizarea documentației și în propunerea intervențiilor de conservare-restaurare a picturii pe suport textil/carton, asumându-și responsabilitatea etică pentru calitatea lucrărilor. 2. Identifică oportunități de formare continuă și se implică activ în activități de specializare și perfecționare în domeniul restaurării patrimoniului cultural mobil. 3. Cooperează eficient în echipe interdisciplinare de restaurare, contribuind la integrarea perspectivelor multiple în procesul de documentare, analiză și decizie. 4. Respectă normele deontologice și codul etic al profesiei de restaurator, aplicând principiile de intervenție minimă, reversibilitate și respect față de originalul operei de artă. 5. Evaluează critic propria activitate de documentare și analiză, raportând-o la standardele internaționale ale domeniului, și participă activ la diseminarea cunoașterii prin raportare și publicații de specialitate.

7. Conținuturi

7.1. CURS	Modalitatea de desfășurare	Metode de predare	Fond de timp alocat (ore)
1. Principiile restaurării. Primum non nocere – restaurare preventivă.	on-line, sincron (săptămâna 1-2)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore
2. Studiarea factorilor de degradare a picturii pe suport	on-line, sincron (săptămâna 3-4)	Prelegere	2 ore

textil. Degradări ale suportului de pânză și stratului pictural.		Materiale didactice imprimare	
3. Consolidarea pânzei și a stratului pictural. Chituirea lacunelor - consolidanții, compoziția și proprietățile chiturilor, metodologia de execuție.	on-line, sincron (săptămâna 5-6)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore
4. Îndepărtarea repictărilor și curățirea depunerilor stratului pictural - obiectivele operațiunii de curățare prin metode chimice și mecanice.	față în față (săptămâna 7-8)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore
5. Rășini și verniuri. Clasificarea rășinilor, compoziția și clasificarea verniurilor.	față în față (săptămâna 9-10)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore
6. Integrarea cromatică – prezentarea finală. Judecata critică-estetică. Metode clasice de integrare, materiale și metodologia de intervenție.	față în față (săptămâna 11-12)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore
7. Vernisarea - materiale tradiționale și moderne. Propuneri de conservare și monitorizare a lucrărilor pictate în ulei pe suport textil.	față în față (săptămâna 13-14)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore

Bibliografie:

BOLDURA Oliviu, Pictura murală din nordul Moldovei. Modificări estetice și restaurare, Ed. ACS, București 2013;
 BRANDI, Cesare, Teoria restaurării, Editura Meridiane, București, 1996;
 CASAZZA, Ornella, Il restauro pittorico nell'unità di metodologia, Ed. Nardini, Firenze, 1981;
 CHOAY, Françoise, Alegoria patrimoniului, Editura Simetria, București, 1998;
 CREMONESI, Paolo, L'uso degli enzimi nella pulitura di opere policrome, Ed. Il Prato, Padova, 2002;
 DARIDA, Ioan, MICHESCU, Andreea, Ghidul colecționarului – Cum păstrăm obiectele de artă din colecțiile particulare, Editura ACS, București, 2017;
 GUTTMAN, Marta, Tendințe în conservarea preventivă. Articole selectate din literatura de specialitate internațională, Editura Astra Museum, Sibiu, 2009;
 HAVEL, Marc, Tehnica tabloului, Editura Meridiane, București, 1980;
 ISTUDOR, Ioan, Noțiuni de chimia picturii, Editura ACS, București, 2011;
 KIPLIK, D. I., Tehnica picturii vechilor maeștri, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, București, 1950;
 KNUT, Nicolaus, The Restoration of Paintings, Ed. Koennemann Verlag, Koeln, 1996;
 LĂZĂRESCU, Liviu, Pictura în ulei, Editura Sigma Plus, Deva, 1996;
 MOLDOVEANU, Aurel, Conservarea preventivă a bunurilor culturale, ediția a IV-a revizuită și adăugită, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2011;
 OPREA, Florea, Etiopatogenia operei de artă și a materialelor structurale, Ed. OSIM, București, 2010.

7.2. Seminar/laborator	Modalitatea de desfășurare	Metode de predare	Fond de timp alocat (ore)
1. Principiile restaurării științifice aplicate la studii de caz.	on-line, sincron (saptamana 1-2)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
2. Principalii factori de degradare. Studii de caz -	on-line, sincron (saptamana 3-4)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore

degradări ale suportului de pânză și stratului pictural.			
3. Însușirea noțiunilor și a procedeele metodologice legate de consolidări și chituri ale suportului de pânză și ale stratului pictural.	on-line, sincron (saptamana 5-6)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
4. Însușirea noțiunilor legate de curățiri ale depunerilor diverse de pe suprafața stratului pictural.	față în față (saptamana 7-8)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
5. Însușirea noțiunilor legate de rășini și verniuri folosite în procesul de restaurare al picturilor.	față în față (saptamana 9-10)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
6. Însușirea noțiunilor legate de integrarea cromatică și de prezentarea finală.	față în față (saptamana 11-12)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
7. Însușirea noțiunilor legate de vernisarea lucrărilor. Metode de aplicare a verniurilor.	față în față (saptamana 13-14)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore

Bibliografie:

DANCU, Iuliana, Restaurarea icoanelor pe lemn și sticlă, Editura Meridiane, București, 1981;
 FRIEDLÄNDER, Max, Despre pictură, traducere de Gheorghe Szekely, Editura Meridiane, București, 1983;
 LĂZĂRESCU, Liviu, Restaurarea tablourilor, Editura Universitatea Națională de Arte, București, 2007;
 LEAHU, Mirela, Substanțele chimice și materialele utilizate în restaurarea bunurilor culturale, Editura CPPC, București, 2006;
 MARINCAȘ, Octavia, Investigații științifice aplicate bunurilor de patrimoniu, Editura Performantica, Iași, 2003;
 OPREA, Florea, Biologie pentru conservarea și restaurarea patrimoniului cultural, Editura Maiko, București, 2006;
 SANDU, I. C., Principii fundamentale de teoria conservării și restaurării, Editura Corson, Iași, 2001;
 SANDU, G. Ioan, DIMA, Adriana, Aspecte moderne privind conservarea bunurilor de patrimoniu, vol. III, Autentificarea și restaurarea artefactelor din materiale organice, Editura Performantica, Iași, 2006;
 * Caietele restaurării 2012–2025, Editura ACS, București, 2012–2025.

8. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Temele de curs și seminar propuse sunt subiecte de actualitate în cercetarea fundamentală și aplicativă din domeniul conservării-restaurării, disciplina Metodologia restaurării și conservării picturii. Tematica disciplinei acoperă conceptele majore relevante pentru aplicațiile specifice și pentru standardele comunității academice și profesionale de profil: istoria și tehnicile picturii în ulei, tipologia suporturilor, documentația de restaurare și investigațiile specifice. Conținuturile de învățare contribuie la aprofundarea temeinică a Artelor Plastice și a metodologiei de conservare-restaurare a picturii pe suport textil și celulozic, răspunzând, prin aceasta, așteptărilor principalilor angajatori ai absolvenților acestei specializări: firme specializate în domeniul picturii și restaurării patrimoniului național, muzee, precum și structurile din domeniul educației și cercetării, asigurând totodată o bază solidă pentru continuarea studiilor la nivel de doctorat.

9. Evaluare

Tip activitate	9.1. Criterii de evaluare	9.2. Metode de evaluare	9.3. Pondere din nota finală
9.4. Curs	Modul de analiză, sinteză și integrare a informației teoretice	Examen	70%
9.5. Seminar/laborator	Modul de analiză, sinteză și transfer a cunoștințelor teoretice în lucrările practice	Lucrare de seminar și implicarea în activități de seminar	30%
9.6. Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> ● Prezența la curs și seminar (cel puțin 50%); ● Participare la seminar (cel puțin 30%); ● Înțelegere și însușire parțială a noțiunilor generale de metodologie și despre domeniul conservării-restaurării picturii pe suport de pânză/carton. Manifestă o înțelegere elementară a principiilor de restaurare, a factorilor de degradare și a etapelor de intervenție (consolidare, curățare, integrare cromatică, vernisare), fiind capabil să utilizeze corect terminologia de bază a domeniului. A realizat parțial o fișă de conservare-restaurare a unei picturi pe suport textil. A finalizat lucrarea practică de seminar în proporție de minimum 30%. 			

Data completării
01.10.2025

Titular de disciplină,
Lect. univ. dr. Luminița-Dana POSTOLACHE

Semnătura titularului

Data avizării în departament
01.10.2025

Director de departament,
Pr. Lect. univ. dr. Mihai Ciurea

Semnătura directorului de departament,
.....